

Pirmoji bažnyčia Dambavoje pastatyta 1804 m. dvarininkų Goštautų rūpesčiu, o kai 1822 m. ji sudegė, tie patys dvarininkai 1825 m. pastatė dabartinę.

Nėra vieningos nuomonės kas buvo pirmuoju Dambavos parapijos kunigu. Vienuose šaltiniuose nurodytas Michailas (Mikalojus) Goštautas, kituose - kanauninkas Martynas Straševičius. Šiuo metu turimais duomenimis Dambavos parapijoje dirbo šie kunigai:

1. Kun. Martynas Straševičius	1804 m.
2. Kun. J.Godliuskas	Apie 1808 m.
3. Kun. Mikalojus Goštautas	1809 ? - 1827 m.
4. Kun. Pranciškus Stankevičius	1828 - 1846 m.
5. Kun. Pranciškus Jakovičius	1846 - 1847 m.
6. Kun. Juozas Vaitkevičius	1850 - 1854 m.
7. Kun. Jonas Valentinavičius	1854 - 1861 m.
8. Kun. Jonas Jutkevičius	1861 - 1862 m.
9. Kun. Dominykas Styrbinškis	1862 - 1863 m.
10. Kun. Jonas Karbutaitis	1906 - 1913 m.
11. Kun. Liudvikas Rekašius	1913 - 1922 m.
12. Kun. Jonas Šileika	1922 - 1927 m.
13. Kun. Feliksas Dėdėlė	1927 - 1937 m.
14. Kun. Felicikas Prįjalgauskas	1937 - 1939 m.
15. Kun. Petras Ulickas	1939 - 1951 m.
16. Kun. Bronislavas Kazlauskas	1951 - 1958 m.
17. Kun. Petras Markevičius	1958 - 1964 m.
18. Kun. Pranas Žitkevičius	1964 - 1970 m.

Panevėžio vyskupijos duomenimis 1804 m. vyskupo Giedraičio vizitacijos metu Dambavoje buvo koplyčia prie kurios gyveno senas kanauninkas **Martynas Straševičius**. Atrodo, kad tai bus apie 1729 m. gimęs Žemaitijoje, 1783 m. Raguvos bažnyčios klebonų buvęs M. Straševičius.

Vyskupijos duomenimis kunigas **J.Godliakas** (kitur - Godliauskas) 1808 m. Dambavoje pastatė spitoelę. Pagal kitus šaltinius tai padaręs kun. **Mikalojus Goštautas**.

Apie kunigus **P.Jakovičių**, **J.Vaitkevičių** ir **D.Styrbinškį** duomenų neaptikta.

Kunigas **Pranciškus Stankevičius** gimė apie 1785 m. Mirė 1849 m. Vyskupijos duomenimis į Dambavą paskirtas 1819 m. Kitais duomenimis Dambavoje jis dirbo 1828- 1846 metais. Į Rozalimą atvyko klebonatu iš Dambavos altarių.

Kunigas **Jonas Valentinavičius** gimė apie 1760 m. Žinoma, kad kunigavo Latvijoje, Kamajūose. Antai, Panemunėlyje pirmą bažnyčia, pastatyta 1792 m., pašventino Uždauguvio (Mantų) kanauninkas, Kamajų klebonas, kun. Jonas Valentinavičius. Jis apie 1820 m.

perstatė Kamajų bažnyčios 3 sienas ir pailgino ją 5 sieksniais, kairoje pusėje pristatė naują zakristiją ir iš dešinio sono medinę koplyčią.

Kunigas Jonas dirbo 1854-1861 m.

Dambavos **Jonas Jutkevičius** gimė apie 1823 m. Iki 1874 m. jis klebonavo Palėvenėje. Dambavoje kunigas J. Jutkevičius dirbo 1861-1862 metais.

Po 1863 - 1864 m. sukilimo Dambavos bažnyčia ilgus dešimtmečius buvo uždaryta. Naujas jos atgimimas susijęs su kunigo **Jono Karbausko - Maišinio** (1866 - 1929) vardu. Jis čia išteigė naują filiją. 1911 m. jo rūpesčiu buvo pristatyta zakristija. Jis pastatė kleboniją, užveisė sodą, sutvarkė kapines (*Plačiau žr. Išgarsinę Panevėžio kraštą...Panevėžys, 2000.-P.6-7*).

J.Karbausko pradėtas darbus tęsė kunigas **Liudvikas Rekašius**. Jis gimė 1876 m. sausio 17 d. Tverų valsčiuje. Mokėsi Palangos progimnazijoje (drauge su A.Smetona). Baigęs Žemaičių kunigų seminariją Kaune, kunigu pašvęstas (kartu su K.Paltaroku) 1899 m. sausio 17 d.

Nėra žinoma kur jis kunigavo iki 1913 m., kol buvo paskirtas į Dambavą. Atvykęs į Dambavą 1913 m., jis suaktyvino organizacinį kultūrinį darbą, sumaniai tvarkė altarijos ūkį, jo patirtimi naudojosi aplinkinių kaimų valstiečiai. L.Rekašius mokė kaimiečius naudotis pažangesne žemės ūkio technika. Jis nupirko kelis arpus grūdams valyti ir iš eilės leisdavo naudotis ūkininkams Kunigas rūpinosi parapijos saless statyba. 1920 m. jis įėjo į išrinktą bažnyčios komitetą. Beje, kun. L.Rekašius pasirūpino, kad 1920 m. būtų nukirstas prie bažnyčios užsilikęs didžiulis ažuolas, nes jis kliudęs procesijoms ir buvęs kiauras. Kunigas L. Rekašius Dambavoje dirbo iki 1922 m.

Dgą laiką jis buvo Ančiškių klebonu. Klebono L.Rekašius rūpesčiu atliktas bažnyčios remontas, 1926 m. išdekoruotas vidus. Ančiškyje jis tęsė Dambavoje pradėtą ūkinę veiklą. Antai, vienoje Panevėžio dekanato tu metu reliacijoje apie kun. L.Rekašių, rašoma, kad jis yra "doras, blaivus, labai stiprus, [...] neblogas stalius, labai rūpestingas ūkininkas, kad net neturi laiko kada paimti į rankas knygą bei laikraštį, žmonės vadina darbininku".

1947 m. sausio 21 d.kun.L.Rekašius buvo bolševikų suimtas ir ištremitas į Kazachstaną. Iš kalėjimo paleistas 1954 m. rugsėjo 27 d. Kurį laiką gyveno Kaune, vėliau paskirtas Dapšionių klebonu, kur ir mirė 1966 m. lapkričio 1 d., sulaukęs 92 m. amžiaus. Palaidotas Dapšionių

parapijos kapuose. Po jo mirties Dapšionys liko be nuolatinio kunigo.

Kunigas **Jonas Šileika** gimė 1858 m., mirė 1927 m. XX a. pr. jis dirbo Palėvenėje. Jis pasirūpino, kad apie porą simtų vertingiausių vienuolyne buvusių nesutvarkytų knygų būtų išgabenta į Vilnių Lietuvių mokslo draugijai. Jis 1913 m. Palėvenės bažnyčioje įrengė 12 registrų vargonus, perdažė bažnyčia, parūpino naujų liturginių rūbų. Dambavoje kunigas J. Šileika dirbo 1922 - 1927 metais. Panevėžio kraštotyros muziejuje saugomame Šeduvos dekanato 1926 m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesių algu lape yra ir kunigo J.Šileikos pavardė.

Apie kunigą **Feliksą Dėdėlę** duomenys labai fragmentiški. Jis 1921 - 1928 m. atstatė per Pirmąjį pasaulinį karą nukentėjusią Nemunėlio Radvilieško bažnyčią. Kurį laiką dirbo Alizavoje. Dambavoje jis dirbo 1927 - 1937 metais. Kaip Dambavos klebonas F.Dėdėlė 1932 m. dalyvavo Šeduvos dekanato kunigų konferencijoje.

Kunigas **Henrikas Prįjalgauskas** gimė" 1892 m. Jankaičių k. Raseinių apskr. Mirė 1978 m. Velykiose. Palaidotas Panevėžyje, Ramygalos gatvės kapinėse. Jis 1920 m. baigė kunigų seminariją. Dirbo Laukuvoje, Šalake, Skapiškyje, Karsakiškyje. Buvo ištremtas į Sibirą. Kunigas turėjo literatūrinių gabumų; parašė 14 kūrinių. Dambavoje jis klebonavo 1937 - 1939 m. (*Plačiau žr. Išgarsinę Panevėžio kraštą...Panevėžys, 2000.-P.7-8*).

Kunigas **Petras Ulickas** gimė 1881 m., mirė 1951 m. Palaidotas Dambavos bažnyčios šventoriuje. Kunigu P.Ulickas buvo įšventintas 1927 m. Dambavoje dirbo 1939 - 1951 metais. Apie Dambavą žinias vyskupijos leidiniui 1947 birželio 28 d. pateikė kun. Petras Ulickas, Dambavos klebonas. Iš kitų fragmentiškų žinių galima spręsti, kad jam teko kunigauti Gružiuose, Spirakiuose. Štai pirmutinis varpas Gružių bažnyčiai paaukotas 1930 m. Teodoros Brazienės, gyvenusios Gružių vnk. buvo kun. Petro Ulicko, pašventintas . O antai, Spirakių bažnyčios vidus išdekoruotas 1936 m. klebonu kun. P.Ulicko rūpesčiu, parapijiečių lėšomis.

Dar Dambavoje dirbo šie kunigai: **Bronislavas Kazlauskas, Petras Markevičius** (*Plačiau žr.: Tarnavę Dievui ir žmonėms: Panevėžio krašto dvasininkai. Konferencijos, įvykusios 2002 m. gruodžio 20 d., pranešimų tezės. - Panevėžys. - 2002. - PA*)

Pranas Žitkevičius. Po kunigo P.Žitkevičiaus parapija savo klebonu nebeturė, tikinčiųjų aptarnauja iš Šeduvos atvykstantys kunigai.

Naudoti šaltiniai ir literatūra

1. Aidukaitė R., Sokolnikova S. Kunigas Petras Markevičius // Tarnavę Dievui ir žmonėms: Panevėžio krašto dvasininkai. Konferencijos, įvykusios 2002 m. gruodžio 20 d., pranešimų tezės.- Panevėžys.- 2002.- P.4)
2. Jasėnas J., Kunigas Henrikas Prijalgauskas // Išgarsinę Panevėžio kraštą. Konferencijos, įvykusios 2000 m. gruodžio 21 d., pranešimų tezės.- Panevėžys.- 2000.- P.7 - 8.
3. Juknevičius P., Kryžanauskaitė S. Kunigas Jonas Karbauskas - Maišinys // Išgarsinę Panevėžio kraštą. Konferencijos, įvykusios 2000 m. gruodžio 21 d., pranešimų tezės. - Panevėžys.- 2000.- P.6 - 7.
4. Kviklys B.Lietuvos bažnyčios.-T.4.(Panevėžio vyskupija).- Chicago, Illinois.-1984.- P.44,267,276.
5. Lietuvos katalikų bažnyčios kronika.-T.8.- Chicago.- 1987.- P.322.
6. Matas Raišupys [Vladas Būtėnas]. Dabarties kankiniai.Lietuvos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus kelias pirmojoje ir antrojoje sovietų okupacijoje.- Chicago.- 1972.-P.419,426.
7. Misius K.,Šinkūnas R.Lietuvos katalikų bažnyčios.- V.- 1993.-P.245; 254.
8. Panevėžio dekanato reliacija Jo Ekselencijai Panevėžio vyskupui 1926 m. // Panevėžio kraštotyros muziejus (toliau - PKM). GEK 5438, R 4793.
9. Panevėžio dekanato reliacija J.E. Panevėžio vyskupui 1930 Vytauto Didžiojo metais // PKM GEK 5438, R 4793.
10. Panevėžio vyskupija.-V.-1998.- P.II 1,229, 238, 352, 357, 361,462, 524, 525,526, 527, 528,539,609.
11. Panevėžio vyskupijos kurijai 1926 XI 18 raštas Nr. 361 // PKM.-GEK5482;R4871.
12. Panevėžio vyskupijos Šeduvos dekanato kunigų konferencijos įvykusios 4932 m. spalio mėn. 11 d. Šeduvos klebonijoje protokolas // PKM GEK 5440, R 4875.
13. Panevėžio vyskupijos Šeduvos dekanato algų lapas balandžio, gegužės ir birželio mėnesiams 1926 m. // PKM - GEK 5430; R 4796.
14. Prascevičius E.Dambavos bažnyčios istorijos fragmentai.-Radviliškis.-1995.-P.6,7, 8.

Dambavos bažnytkaimis yra Radviliškio r. prie kelio Panevėžys - Šiauliai. Bažnyčios istorija susijusi su aplinkiniais dvarais.

Turimais duomenimis, bažnyčioje klebonavo 18-iolika kunigų

Lankstukas parengtas pagal 2002 m. gruodžio 20 dieną konferencijoje "Tarnavę Dievui ir žmonėms: Panevėžio krašto dvasininkai" skaitytą pranešimą

Parengė P.Juknevičius
Dambavos bažnyčios nuotrauka P.Juknevičiaus
Lietuvos istorijos draugijos Panevėžio skyrius
Tiražas 100.
Panevėžys 2002

DAMBAVOS

PARAPIJOS

KUNIGAI